

พิจารณาติดตามแนวทางการบริหารจัดการ การดูแลผู้ต้องขัง ของระบบราชทัณฑ์และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการครั้งที่ 34/2566
โดยมีนายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ ประธานคณะอนุกรรมการเป็นประธานการประชุม เพื่อพิจารณา
ติดตามแนวทางการบริหารจัดการ การดูแลผู้ต้องขังของระบบราชทัณฑ์และการเข้าถึงกระบวนการ
ยุติธรรมอย่างเท่าเทียม โดยเชิญผู้แทนกระทรวงยุติธรรมมาให้ความข้อมูลต่อที่ประชุม

คณะอนุกรรมการได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนฯ ให้พิจารณาศึกษาและติดตามแนวทางการ
จัดการ การดูแลผู้ต้องขังของระบบราชทัณฑ์ และการเข้าถึง
กระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม เนื่องด้วยตามที่ปรากฏ
เป็นข่าวเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยตั้งแต่
ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ที่สังคมและประชาชนให้
ความสนใจเป็นอย่างมาก จึงได้เชิญผู้แทนจากกระทรวง
ยุติธรรมมาให้ความข้อมูลต่อที่ประชุมเกี่ยวกับนโยบายและแนวทาง
การดำเนินงานที่จะสร้างหลักประกันความยุติธรรมให้แก่
ประชาชน ผู้ต้องขัง นักโทษ ในเรือนจำและทัณฑสถาน
ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งแนวทางการอำนวยความสะดวก
ความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอของคณะอนุกรรมการ

กรมราชทัณฑ์ในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการทำงาน
เพื่อประชาชน ย่อมเป็นที่คาดหวังในการปฏิบัติงานอย่าง
ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา และสร้างความชัดเจนให้กับสังคม
โดยต้องสร้างความมั่นใจ ตลอดจนความน่าเชื่อถือให้กับ
ประชาชน และจะต้องดำเนินการให้เป็นไปอย่างถูกต้องตาม
กฎหมาย ประกอบกับศักยภาพ ความรู้ความสามารถ ทักษะ
และทักษะ เพื่อให้บรรลุผลในการสร้างความเชื่อมั่นกับ
ประชาชน

กรมราชทัณฑ์ในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุ
กรรมการได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า กรมราชทัณฑ์เป็นกระบวนการ
ยุติธรรมปลายทางมีหน้าที่ในการดูแลผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี
และนักโทษเด็ดขาด เพื่อปรับปรุงพหุตินิสัยให้สามารถกลับเข้ามาอยู่ร่วม
ในสังคมได้

สำหรับหลักเกณฑ์การลดวันต้องโทษจำคุก คือ นักโทษเด็ดขาดที่จำคุก
มาแล้วตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป สำหรับโทษจำคุกตลอดชีวิตต้องจำคุกมาแล้ว
ไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงจะได้รับวันลดโทษสะสม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการ
กรมราชทัณฑ์พิจารณาอนุมัติให้ปล่อยตัวเมื่อมีวันลดโทษสะสมเท่ากับโทษ
ที่เหลือ

การพักการลงโทษ การปล่อยตัวนักโทษออกไปก่อนครบกำหนดโทษ
ตามคำพิพากษาศาลภายใต้เงื่อนไขคุมประพฤติที่กำหนด และจะต้องได้รับ
โทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 หรือตั้งแต่ 6 เดือน อย่างใดอย่างหนึ่ง
มากกว่า

การดูแลผู้ต้องขังที่มีอาการป่วย/มีโรคประจำตัว ทัณฑสถานโรงพยาบาล
ราชทัณฑ์เป็นโรงพยาบาลที่อยู่ในสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
ทำหน้าที่ให้การบำบัดรักษาผู้ต้องขังป่วย ที่ถูกส่งตัวมาจากเรือนจำและ
ทัณฑสถานต่าง ๆ และมีสถานพยาบาลในเรือนจำ ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่อง
ของบุคลากรทางการแพทย์ที่ยังขาดแคลน

สำหรับผู้ต้องขังหรือนักโทษที่มีอาการป่วยร้ายแรง/อาการป่วยเรื้อรัง/
อาการทางจิต จะส่งต่อไปรักษายังโรงพยาบาลแม่ข่ายของกรมราชทัณฑ์
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ.
2563 ที่ให้อำนาจอธิบดีกรมราชทัณฑ์พิจารณาส่งตัวผู้ต้องขังออกไปรักษา
ตัวนอกเรือนจำ นอกจากนี้ ยังได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานควบคุม
ผู้ต้องขัง (SOPs) ด้วย

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ